

Силабус
освітнього компоненту ВК
(умовне позначення ВК в освітній програмі (ОП))

Методика професійного навчання

Назва дисципліни:	Методика професійного навчання
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2988
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	За графіком
Назва кафедри:	Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	Українська
Керівник курсу:	Ткаченко Ірина Володимирівна, ст.викладач
Контактний телефон:	050 769-05-92
E-mail:	<i>irina@tkachenko.in.ua</i>

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є: формування вмінь у здобувачів освіти стосовно розробки різнорівневих дидактичних проєктів на рівні спеціальності, дисципліни та теми; дидактичних технологій навчання (мотиваційної, орієнтовна основи діяльності, виконавчої основи діяльності та контролю сформованих дій) в контексті традиційних та новітніх підходів; інноваційних технологій навчання (проєктної, case-study, ігрових та інтерактивних); планування освітнього процесу; організація навчальної діяльності здобувачів освіти; забезпечення реалізації дидактичного проєкту в освітньому процесі..

Предметом дисципліни є: принципи трансформування технічного знання в педагогічну систему професійного навчання.

Основними завданнями дисципліни є: Згідно з метою завдання дисципліни полягають у формуванні у майбутніх інженерів-педагогів системи спеціальних. знань в галузі педагогічної технології; набуття практичних вмінь управляти навчально-пізнавальною діяльністю учнів, прогнозування необхідних педагогічних дій щодо забезпечення інноваційних умов навчання.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

«Вступ до фаху», «Професійна педагогіка», «Риторика», «Психологія».

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- Здатність працювати в міжнародному контексті;
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність застосовувати і розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру і проблем професійної освіти;
- Здатність враховувати різноманітність студентів при плануванні і реалізації освітнього процесу в професійній освіті;
- Здатність застосовувати і створювати нові освітні інструменти і технології та інтегрувати їх в освітнє середовище професійної освіти;
- Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання;
- Здатність розробляти і реалізовувати проекти у професійній освіті, у тому числі міждисциплінарні, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення;
- Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності;
- Навички консультування у сфері професійної освіти.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

- Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання у сфері професійної освіти;
- Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію;
- Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів;
- Обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проектів у професійній освіті та міждисциплінарних проектів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів;
- Організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- Створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання;
- Здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти..

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин
		очна
1	ЛК Завдання, зміст процес професійного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.	2
	ПР (ЛР, СЗ) Загальні відомості про інженерно-педагогічну діяльність. Методика професійного навчання як наука та навчальний предмет. Зміст, структура та задачі навчальної дисципліни МПН. Теоретичні засади технологічного підходу до організації професійного навчання.	2
	СР Програма інженерної педагогіки за системою А. Мелецінека	7
2	ЛК Загальна характеристика педагогічної діяльності	2
	ПР (ЛР, СЗ) Суттєвість системного підходу та його використання до аналізу педагогічної діяльності. Педагогічна технологія як проект педагогічної системи, здійснений на практиці. Схема керування педагогічною системою. Основи дидактичного проектування навчальної діяльності.	2

	СР Системний підхід у навчанні та його реалізації під час аналізу педагогічної діяльності.	7
3	ЛК Професійно-теоретична підготовка у закладах професійної освіти	2
	ПР (ЛР, СЗ) Дидактичний аналіз змісту навчального матеріалу. Форми організації професійно-теоретичної підготовки.	2
	СР Лекційно-семінарська форма професійно-теоретичної підготовки. Лабораторно-практичні заняття.	7
4	ЛК Форми організації навчальної діяльності учнів у процесі теоретичного навчання	2
	ПР (ЛР, СЗ) Форми організації навчальної діяльності учнів. Методи теоретичного навчання. Оцінювання навчальних досягнень учнів із професійно-теоретичної підготовки. Види та методи контролю знань, умінь і навичок учнів. Тестовий контроль знань і умінь учнів.	2
	СР Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему "Форми організації навчальної діяльності учнів у процесі теоретичного навчання".	7
5	ЛК Основи дидактичного проектування	2
	ПР (ЛР, СЗ) Дидактичний проект як продукт методичної діяльності інженера-педагога. Методика проектування змісту професійної освіти фахівця з технології машинобудування і ремонту машин. Методика формування навчального плану підготовки фахівців. Методика конструювання програми професійної підготовки.	2
	СР Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему "План занять із професійно-теоретичної підготовки. Аналіз занять з професійно-теоретичної підготовки".	7
6	ЛК Методика проектування процесу професійного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Професійно-практична підготовка у закладах професійної освіти	2
	ПР (ЛР, СЗ) Процес професійного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Методика аналізу та прогнозування мети навчання різного рівня. Характеристика мети навчання та способи її опису. Методика конкретизації мети на рівні окремих тем заданої дисципліни. Загальна характеристика діяльності інженера-педагога з прогнозування мети навчання. Методика проектування змісту, плану і програми професійної підготовки інженера-педагога.	2
	СР Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему "Форми організації професійно-практичної підготовки. Методи професійно-практичної підготовки".	7
7	ЛК Методика проектування змісту навчального матеріалу. Сучасний урок виробничого навчання	2
	ПР (ЛР, СЗ) Методика аналізу і діагностування стану навчального процесу. Загальна характеристика етапу аналізу стану процесу навчання. Методика аналізу технічних та дидактичних засобів навчання. Методика аналізу базових знань та досягнень особистості учня.	2
	СР Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему "Методика планування та розробки комплексного методичного забезпечення".	7
8	ЛК Методична діяльність педагога професійної школи	2
	ПР (ЛР, СЗ) Завдання, зміст, організаційна структура методичної діяльності у закладах професійної освіти. Традиційні та інноваційні форми і методи методичної діяльності. Інновації у методичній діяльності педагога професійної школи. Технологія «портфоліо» у педагогічній діяльності. Методологічні аспекти планування, організації та аналізу «відкритих» занять.	2
	СР Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему "Технологія «портфоліо» у педагогічній діяльності".	9
Разом ЛК		16

ПР (ЛР, СЗ)	16
СР	58

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності):

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій;
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

1.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{n o m o c} = \frac{K 1 + K 2 + \dots + K n}{n},$$

де $K^{n o m o c}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;
 $K 1, K 2, \dots, K n$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;
 n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни

проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
80–89	Добре	Зараховано	В	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			С	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		Д	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			Е	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно		Не зараховано	FX

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- курсова робота повинна бути захищена не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії (**вказується за наявності**);
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література: *(література не пізніше 10 років, окрім 1 фундаментального класичного підручника або монографії)*

1. Методика професійного навчання: Частина 1: конспект лекцій для здобувачів освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) денної здобуття освіти / Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: Олена КОВАЛЕНКО, Наталія БРЮХАНОВА, Наталія КОРОЛЬОВА – Х., УІПА, 2020. – 201 с.
2. Методика професійного навчання: Частина 2: конспект лекцій для здобувачів освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) денної форми здобуття освіти / Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: Олена КОВАЛЕНКО, Наталія БРЮХАНОВА, Наталія КОРОЛЬОВА – Х., УІПА, 2020. – 180 с.

3. Креативні технології навчання студентів технічних дисциплін. [Навчальний посібник]: / Лазарєв М.І., Рубан Н.П., Лазарєва Т.А.; УІПА — Харків: 2011. — 112 с.
4. Методика професійного навчання: метод. вказ. для організації та планування самостійної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» денної форми здобуття освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки / Укр. інж.-пед. акад; упоряд.: Олена КОВАЛЕНКО, Наталія БРЮХАНОВА, Наталія КОРОЛЬОВА. – Харків : [УІПА], 2020. – 38 с
5. Методика професійного навчання: методичні вказівки по проведенню практичних занять для здобувачів освіти денної форми здобуття освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) /Укр. інж.-пед. академія; упоряд.: Олена КОВАЛЕНКО, Наталія БРЮХАНОВА, Наталія КОРОЛЬОВА, Наталія БОЖКО – Х., 2020. – 51 с.
6. Методика професійного навчання: методичні вказівки по виконанню курсової роботи для здобувачів освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) денної форми здобуття освіти/ Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: Олена КОВАЛЕНКО, Наталія БРЮХАНОВА, Наталія КОРОЛЬОВА – Х., УІПА, 2021. – 53 с.
7. Лучанінова О.П. Методика професійного навчання: Конспект лекцій. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. – 52 с.

Додаткові джерела:

1. Дистанційний курс:
<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2988>
2. Офіційний сайт Лабораторії психодіагностики. URL:
<http://psychology.univer.kharkov.ua/lab.htm>
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL:
www.mon.gov.ua.
4. Офіційний сайт Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. URL: www.khadi.kharkov.ua/

Розробник (розробники)
силабуса навчальної дисципліни

підпис

І.В. Ткаченко
ПІБ

Завідувач кафедри

підпис

ПІБ